

Nr 776

Av herr **Dahlén**, *angående beskattningen av multinationellt företag.*

(Lika lydande med motion nr 917 i Andra kammaren)

Den starka ökningen av de multi-(fler-)nationella företagen illustrerar vår näringspolitiks internationella beroende.

Multinationella företag är i och för sig ingen ny företeelse — redan i början av seklet förekom bl. a. tyska och engelska företag som var förgrenade till ett stort antal länder. Genom modern datateknik och snabba kommunikationer har helt nya förutsättningar skapats för centralt ledda jätteföretag, vilkas verksamhet är utspridd i en rad olika länder. Genom den centrala styrningen kan man utnyttja den internationella driftens fördelar, producera där det är billigast och sälja där det är mest lönande. Dessa företag utgör värdefulla inslag i vårt lands näringsliv både genom de arbetstillfällen de skapar och det betydelsefulla tekniska kunnande som tillförs vårt land.

De multinationella företagen skapar emellertid nya problem för politiken, vilka också med allt större intensitet diskuterats i Europa. Det allvarligaste kanske kan rubriceras som »den osynliga maktens problem». Vilken kontroll har värdländerna över dessa kommersiella bjässar? Hur kan de påverkas av värdländernas politik? Hur skall löntagarnas inflytande göra sig gällande?

De multinationella företagen måste givetvis i sin verksamhet anpassa sig till värdlandets sociala, ekonomiska och arbetsmarknadspolitiska krav. En i Sverige väl utvecklad politik på dessa områden och en stark fackföreningsrörelse begränsar de multinationella företagens rörelsefrihet. De måste, liksom de nationella företagen, arbeta inom de ramar statsmakten utstakar och med hänsynstagande till de krav som ställs t. ex. från löntagarorganisationernas sida. Detta gäller även kravet på inflytande och medbestämmanderätt för löntagarna.

Ett speciellt problem utgör emellertid de multinationella företagens beskattning. En del företag anser att de vinster som görs i respektive länder också skall deklarerars till beskattning där och på ett riktigt sätt representera företagets aktivitet i de olika verksamhetsländerna. Andra företag synes däremot utnyttja möjligheten att redovisa sin vinst i länder där skattesatserna är låga. Detta sker genom ett system med prestationsöver-

föringar, internpriser, royalties som betalas till moderbolaget eller räntebetalningar på »lån» till moderbolaget, vilket således reducerar den deklarerade vinsten. Det är mycket svårt att få ett siffermässigt grepp om omfattningen av denna form av skatteflykt från Sverige. Vissa överslagsberäkningar tyder dock på att det kan röra sig om betydande belopp. Frågan om de multinationella företagens beskattning i Sverige bör därför skyndsamt utredas. Det borde finnas möjligheter att finna en lösning som på lämpligt sätt avväger dels vårt önskemål att ha dem verksamma i vårt land, dels de skattemässiga frågorna. Om andra vägar inte visar sig effektiva kan schablontaxering övervägas. Hänsyn måste därvid också tagas till utländsk skattelagstiftning.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om förslag beträffande de multinationella företagens beskattning — under beaktande av de insatser dessa företag gör i vårt land.

Stockholm den 28 januari 1970

Olle Dahlén (fp)
